

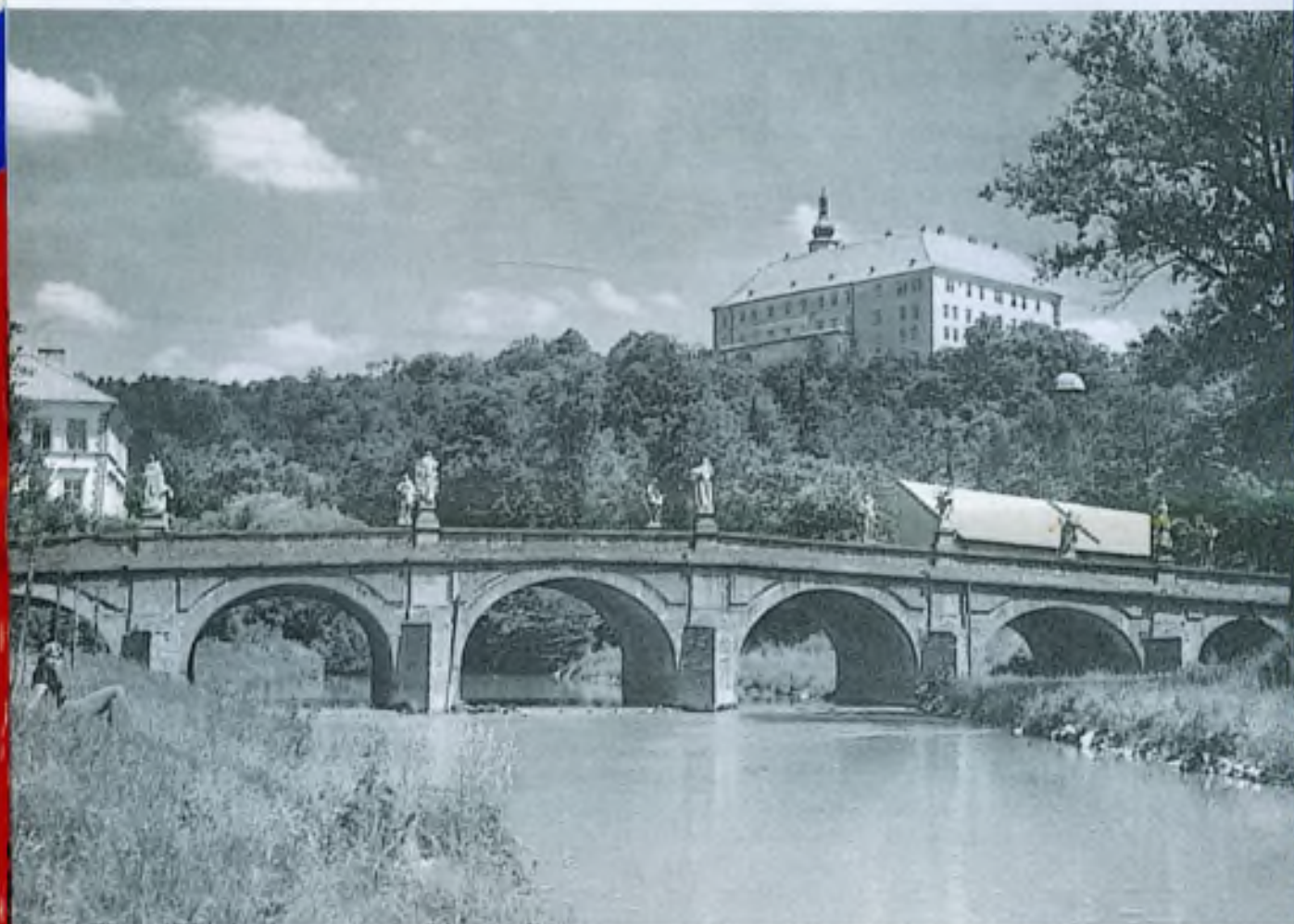
A U S T R A L S K É

LISTY

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY
CISLO 10 ČERVEN 1992

Registered by Australia Post
Publication No NBQ - 3910

Renesanční zámek
NÁMEŠT NAD OSLAVOU

ČESKOSLOVENSKÁ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE PŘED VOLBAMI

Není mnoho stran na české politické scéně, které by u dominující pravice vyvolaly takovou nevoli, jakou je Československá sociální demokracie. O tom, jak se ČSSD dívá na vnitropolitickou situaci před volbami, ale také po volbách, hovoří velební leadr strany Valtr Komárek.

V čem dne vidíte příčinu, že se vám ve vládě nepodařilo prosadit vaše názory?

Za nejpodstatnější považuji, že se čistě odborné problémy, a tím i reforma, začaly ideologizovat. Celý vývoj se nesl na vlně radikalizace a triumfalistického myšlení. A moje úvahy, že problém ekonomické transformace je daleko složitější, byly zajímavé tak pro mne a moji manželku, nikoliv však pro spolupracovníky ve vládě. Možná, že se ukáže, že jsem se mýlil. Anebo společnost vystřízliví a dospěje k tomu, co jsem si myslel a myslím si dosud.

Otevřeně se stavíte proti reformě založené na šokové terapii. Není to trochu také neochota staršího člověka riskovat tam, kde je to nevyhnutelné?

Nespojoval bych to s věkem člověka a s jeho letorou. Mnoho let se zabývám analýzou společenského, ekonomického a sociálního vývoje v této zemi. Závěry konfrontuji se světovou literaturou, porovnávám ekonomickým vývojem ve vyspělých i rozvojových zemích. V diskusi o reformě mělo jít především o posouzení výchozí situace, stavu ekonomiky, jaká je její konkurenční schopnost, efektivita, produktivita práce a podobně. Přistřízlivém hodnocení těchto faktorů bychom jednoznačně museli dojít k závěru, že šoková terapie s jednorázovou liberalizací cen a zahraničního obchodu je spíše pro rozvojovou zemi než pro tuto ekonomiku.

V jednom interview po svém odchodu z vlády jste prohlásil: "Nikdy jsem nebyl politikem a jsem rád, že mohu vládu opustit." Proč dnes tak vehementně vstupujete do politiky?

Spíše než že jsem nikdy nebyl

politikem, bylo by přenějši říci: Nikdy jsem nebyl rád politikem. Někteří lidé jsou skutečně do politiky vrženi nezávisle na své vůli. Od počátku šedesátých let jsem intenzivně pracoval na reformě starého systému a již tehdy absolvoval řadu politických střetů. A přímo do víru nejprudších politických diskusí jsem se dostal koncem 80. let, kdy jsem jménem lidí v Prognostickém ústavu musel jít do jámy Ivové a čelit palbě nejmilitantnějších sil na špičce KSČ.

Vystoupil jste po revoluci z KSČ a po epizodě v OF jste zakotvil ve vodách sociální demokracie. Můžete nám bližší vysvětlit pohyby těchto přesunů?

Je mi šedesát a to již přemýšlíte nad samou podstatou žití. Před listopadem mi bylo jasné, že komunismus skončil. Definitivní revoluční zlom otevřel obrovské šance, ale i velká rizika. Ještě v Občanském fóru jsem se domníval, že nikdo z nás nepochybuje o nemožnosti pouhého návratu do éry před počátkem komunismu, že se neztotožňujeme s koncepcemi vracejícími se dokonce až hodně před třicátá léta nastupujícího, agresivního kapitalismu. Jde o návrat do budoucnosti, my se musíme vracet do Evropy devadesátých let tohoto století. A čerpat z velikých úspěchů, ale i problémů při budování evropských občanských společností. Jde o to, aby dítě nejposlednějšího nezaměstnaného mělo stejné šance na vzdělání, lidská práva či dobré životní prostředí jako dítě z rodiny toho nejúspěšnějšího podnikatele. Proto mě imponují evropské sociálně demokratické koncepce v jejich humanismu, spojení liberalismu se sociální spravedlností a tedy rozumným ekonomickým standartem.

Jak vnímáte na politické scéně pravici, jako partnera, nebo nesmiřitelného nepřítele?

Nepochybuji o tom, že protivné strany politického spektra se budou vždycky kontrolovat a hlídat. A cenit na sebe zuby. Zároveň však musí být schopny určitého partnerství v usilování o maximální prospěch člověka a veřejné bláho. Nikde na světě není čtyři roky socialismus a pak čtyři roky kapitalismus podle toho, zda volby vyhraji sociální demokraté nebo konzervativci. Považuji za pozitivní, že se rovněž u nás politická scéna tříbí do dvou vzájemně spoutězících bloků.

Vidíte na pravici politiky, se kterými nesouhlasíte, ale přesto je respektujete?

Většina hospodářských ministrů přišla do české a federální vlády rovnou z Prognostického ústavu a jsou pro mne důvěrně známými osobnostmi. Nemožu než sledovat jejich postup se zájmem a určitým pochopením.

Platí to i pro Václava Klause?

Proč ne. Václav Klaus patřil v ústavu mezi velmi vzdělané a erudované odborníky. Je to člověk obrovské vůle a pile. A bude jenom užitečné a zajímavé, když bude přístupný dialogu a otevřené diskusi. Třeba ne zrovna mezi námi dvěma, ale aspoň s jinými.

Do předvolební kampaně jste vstoupil s opozičním programem právě vůči ministrům Klausovi a Dlouhému. Již jednou jste s nimi v politickém souboji prohrál. Těšíte se na další kolo?

Já se vůbec netěším na žádné politické kolo a je otázka, zda jsem vůbec v nějakém politickém boji prohrál. Tehdy šlo o souboj skupin lidí a jednotlivců. Nyní půjde o soutěž politických stran, představujících určité společenské koncepce. Myslím, že směr k němuž se hlásím, má naději na slušný úspěch.

Jiří Leschtina "Mladá fronta dnes".

ZPRÁVY

O 23 dnech a 48 hodinách

Oficiální volební kampaň začala 23 dní před zahájením voleb a skončí 48 hodin před stejným datem. Během této doby mají všechny zaregistrované strany a hnutí rovné právo využívat pro svou volební kampaň státní sdělovací prostředky. Dvoudenní klid zbrani před zahájením voleb, který se tak úspěšně podařilo v roce 1990 porušit Janu Rumlovi v případě "Bartolčík", by měl být podle všech příznaků zachován, napsal Martin Mrnka z REPORTÉRA.

Federální shromáždění na svém zasedání mimo jiné zrovnoprávnilo církevní sňatek s občanským.

České deníky TELEGRAF a METROPOLITAN přinesli seznam členů Sdružení novinářů ČR a SR, kteří byli agenty StB, tak jak je vyhotovila FBIS.

V Praze se uskutečnilo setkání nejvyšších představitelů tzv. visegradské trojky, presidenti ČSFP, Polska a Maďarska posuzovali především otázky vzájemné spolupráce a vstupu do ES.

Maďarská vláda rozhodla o vypovězení smlouvy s ČSFR o výstavbě vodních děl na Dunaji Gabčíkovo-Nagymaros, uzavřené v roce 1977 a to ke dni 25.5.92

Zástupci KBSE v Helsinkách rozhodli o dočasném vyloučení nové Jugoslávie z této evropské organizace.

Polsky ministr financí podal demisi po tom, co parlament zrušil zákony, které omezovali důchody a mzdy státních zaměstnanců.

Krymský parlament změnil svoje rozhodnutí o nezávislosti a vyslovil se proto, aby byl Krym součástí Ukrajiny.

SAMOSTATNOST A SVOBODA

Karel Wendt

Jako všechny státy, které se ve střední a východní Evropě vynořily z komunistické žumpy, i ten náš je zavalen všemožnými problémy. Nejtěžším z nich je beze sporu ten slovenský, protože on jediný ohrožuje samotnou jeho existenci v současné podobě. Dnes už připouštíme, co jsme dlouho připustit nechtěli: že zánik ČSFR je nejen možný, ale snad i pravděpodobný. Bolí z toho srdce, ale nedá se nic dělat. Sentimentální snění ustupuje pomalu do pozadí. Na jeho místo se tlačí, docela rozumě, pochmurný realismus.

Pokoušíme se vidět problém i z druhé strany. Začínáme uznávat, že je možná k úplnému vyspění národa opravdu nutné, aby jednou žil sám ve vlastním státě a sám sobě dokázal dospělost, o níž třeba nikdo jiný nepochybuje. Před námi stojí otázka praktických důsledků zániku federace. Co s měnou? Bude možná měnová unie? Bude možná celní unie, aby byl ulehčen pohyb zboží? Co s pohybem kapitálu? Jak rozdělit armádu? Jak naložit s policií? Co a jak - otázek hromada, nejdůležitější z nich jak ten nový soused bude vypadat, jakým vládním systémem bude spravován?

Mnoha lidem a podezírám, že v této době také mnoha Slovákům, se v hlavách slévá význam pojmů "samostatnosti" a "svobody". Jestliže je tomu tak, šeredně se mylí. Jde totiž o dvě různé věci. Samostatnost může být nejvýše jedním z předpokladů svobody, nikdy její zárukou. Národy bojují o svou samostatnost. Uvnitř samostatných států bojují občané o občanskou svobodu. A stává se často, že jsou obyvatelé nesamostatného státu svobodnější, než občané státu samostatného.

Dnešní Kuba je samostatný stát. Jak svobodní jsou její občané? Irák je samostatný, až to bolí, ale chtěli byste tam bydlet? Chtěli byste žít v samostatném Vietnamu, toužíte po občanských svobodách samostatného Iránu? Nacistické Německo bylo samostatným státem, jeho občané však na tom byli nesrovnatelně hůře než, dejme tomu, Velšané či Skoti uvnitř Velké Británie. A dnešní Afrika, je-li třeba dalších příkladů, je poseta státy, jejichž občané jsou teď ještě méně svobodní, než byli kdysi jako části koloniálních říší.

Slovensko dneska a zítra?

Slovenský občan je v ČSFR právě tak svobodný jako český, právě tak svobod-

Stručný přehled rubrik

Samostatnost a svoboda	01
Svrchovanost neprošla	02
Dvě kapitulace E. Beneše	03
SVU - SYDNEY	04
Záhady podvědomí	05
Dalai Lama	06
Dítě exulantů	07
Jak jsem zaspal polární záři	08
Kde je pravda	09
Nad dopisy čtenářů	10
Z tajů krás české řeči	11
Otázka vodní	12
Houbatská povídka	13
Inženýr Zikmund, I presume?	14
Křížovka - humor	15
Inzerce a služby.	16-17

ný, jako jsou občané Spojených států, Anglie či Austrálie. Jeho svoboda je v okolnostech moderní průmyslové společnosti maximální. Jde teď o to, bude-li tak svobodný i v samostatném slovenském státě ?

Současné vyhlídky nejsou z demokratického hlediska povzbuzující. Mnozí se jevy, které obyčejně spojujeme se státy totalitními: sklon k cenzuře, troglodytský rasismus, hrubé (parlamentární i mimoparlamentární) vyhrožování demokratickým zastáncům společného státu atd. "Tradice" slovenského státu žije. "Dosti bolo" demokrata Havla, ne však fašisty Tisa nebo komunisty Husáka, jehož třeba uctit minutovým tichem. Pro slušného a rozumného člověka (jakékoliv národnosti) to může znamenat jen jediné: symboly nacionalismu, třeba totožné se symboly dvou tyranii, hravě porážejí "cizácký" symbol svobody, primitivní pud bez námahy umlčují zdravý rozum, vášně zaslepeného nacionalismu úplně převažují nejzákladnější hodnoty lidské důstojnosti - hodnoty osobní svobody. Ah ano, tradice slovenského státu žije.

Těžko říci, co očekávat od komunofašistické kombinace soudruhů Mečiarů, potomků podpěr slovenského nacismu a bučících stád, které je slepě následují. Dnešní Slovensko začíná nepříjemně připomínat politické příšerí let 45 - 48. Jedno darebáctví tenkrát odešlo, druhé však už zatraceně čpělo v povětrí a dost bylo těch, kdo strkali hlavy do staronové oprátky téměř dychtivě. Rozhodně už se nedá vyloučit, že Slováci v dohledné době ziskají svůj vytoužený samostatný stát a že současně s ním ztratí valnou část občanských svobod, které jim zaručoval stát společný. O tomto nebezpečí by měli vážně uvažovat.

Pro Čechy by bylo možná prozíravé zvážít, jestli je opravdu moudré lpět ze sentimentálních důvodů, sám jsem se tomu do nedávna oddával, na něčem, co očividně znehodnocuje kvalitu státu, ve kterém žiji."

Následující článek vyšel v Mladé frontě 8.května 1992. Možná, že v této chvíli již je situace na Slovensku úplně jiná, ale výsledek hlasování nicméně dokazuje, že je stále ještě dost lidí, kteří vidí situaci velice reálně.

Svrchovanost neprošla

Závěrečným bodem schůze Slovenské národní rady byl návrh na přijetí deklarace o svrchovanosti Slovenské republiky. Po hlasování v poměru 73 hlasů pro, 59 proti nebyla deklarace přijata. Stalo se tak po návrhu SDL, aby o tak závažném dokumentu rozhodla třipětinová většina hlasů. Tě nebylo dosaženo.

Ministr lesního a vodního hospodářství Viliam Oberhauser (SKDH) uvedl tento bod slovy o nedemokratickém uspořádání ČSFR, neboť dnešní svrchovanost byla Slovensku dána nedemokraticky zvoleným parlamentem. V rozpravě pak vystoupila řada poslanců. Anton Hrnko (SNS) například prohlásil, že ten, kdo se dohodnout nechťel, byla česká reprezentace. Martin Porubjak (ODU) odmítl politiku, jejímž jediným horizontem je svrchovanost, a zdůraznil prospěšnost společného státu pro občany všech národů žijících v ČSFR. Naproti tomu Ján Klepáč (SKDH) zdůraznil, že tento parlament nepodlehne strašákům neústavnosti vyhlášení svrchovanosti.

V další části diskuse požádal předseda SNR František Mikloško, aby byl pořízen písemný záznam o tom, že návrh deklarace je hazardem, za který je plně odpovědné SKDH. Předložil návrh usnesení pro novou SNR, která by měla pokračovat v jednání s ČSR o jakékoli možnosti soužití. Premiér vlády SR Ján Čarnogurský v projevu zdůraznil tři výhody existence společného státu - společný stát znamená pro Slovensko bezpečnost, umožňuje spojení s Čechy a zároveň i vlastní cestu v rámci společného státu a Evropy. "Češi jsou v současnosti našimi jedinými spojenci a nikdo z vás, členů opozice, není schopen jmenovat jiného, lepšího a spolehlivějšího," řekl premiér.

Na závěr dodal: "Kdo chce kam, pomůže mu tam. Ale chci, abyste si uvědomili, že spouštíte mechanismus, který může ohrozit vnitřní mír, stejně jako mír v celém našem regionu. Pokud k něčemu dojde, vy poneseáte odpovědnost."

Ivo Slavík, Karel Wolf

Předsedkyně ČNR Dagmar Burešová zhodnotila jednání SNR takto :

"Nepřijetím deklarace o svrchovanosti Slovenska poslanci SNR dokázali, že miní vážně vůli po společném státě a že ve slovenském parlamentu převládají demokratické síly."

CANOPUS BOOKS upozorňuje, že má na skladě knihy českého mystika Květoslava Minařika (1908 - 1974)

"Přímá stezka"

(mystická praxe k poznání skutečnosti)

"Beseda bohů"

(psychologie skutečnosti)

"Joga v životě současného člověka"

"Cesta k dokonalosti"

(praktická psychologie)

"Světlo géníů"

Cena za jeden výtisk \$ 15.-

Možno zaslati i na ukážku.

CANOPUS BOOKS

G. P. O. BOX 837 G

MELBOURNE, VIC. 3001

Opravy karoserie, nový lak, vnější i vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny modely a druhy aut,

NEW AGAIN
PTY. LTD.

BODY REPAIRS

7 B PERAK ST. MONA VALE

tel. : 99 2595

DVĚ KAPITULACE EDWARDA BENEŠE

*Zvoní, zvoní zrada zvon, zrada zvon,
či ruce ho rozhoupaly?
Francie sladká, hrdý Albion,
a my jsme je milovali,
a my jsme je milovali...*

Nazvat presidenta Beneše kapitulantem, anebo dokonce zbabělcem, není v kompetenci tohoto století. Konečné posouzení jeho motivů a činů bude po náležitém odstupu patřit historikům příštích generací. Nám nepatří než opatrná úvaha, a to ve vší úctě k člověku, který zasvětil život blahu své země.

Nic nemůže lapidárněji vystihnout českou tragedii tohoto století než právě citovaná slova básníka. Hanebná zrada Francie a proradné chování Britanie v době Mnichova vrhly naši zemi k branám očištění a nakonec Beneše i ji do náruče Kremle. Uspíšily válku, dohnaly Evropu na pokraj zkázy a dovolily znovu vytvořit ve Střední Evropě bašty středověku. Tak také došlo k tomu, že ze všech satelitů Moskvy právě naše země vstřčila hlavu do bolševické oprátky dobrovolně. Ostatní se buď vzpírali nebo alespoň vzpínali.

Když západní mocnosti nařídily Československu v září 1938 kapitulovat a vydat Hitlerovi Sudety bez boje, byl Beneš uveden do stavu nepodobného ukřižování, a s ním i republika. Nebylo totiž věrnějšího zastávce sankcí proti útočníkům, věrnějšího spojence Západu, vyznavače parlamentní demokracie, rozhodnějšího odpůrce diktatur, trpělivějšího vyjednavče.

Benešova politika jako československého ministra zahraničí až do jeho zvolení druhým presidentem republiky po Masarykově abdikaci v roce 1935 byla postavena na věrném a bezelstném spojení s Francií a Británií, a také se státy Malé Dohody Jugoslávií a Rumunskem. V hodině největší potřeby

všichni zklamali, kromě Jugoslávie - žel, příliš vzdálené a už tehdy Itálii a Maďarskem ohrožené.

Jako dlouholetý sekretář Společnosti Národů byl dr. Edward Beneš také předním hlasatelem v Evropě boje proti fašismu a nacismu a Československo bylo snad nejdůslednější, plnitelům příkazů této Společnosti v mezinárodních stycích.

Přesto, anebo snad právě proto, že československá politika v mezinárodních stycích nepostrádala jistého rysu důvěřivé naivnosti, se Benešův systém československých aliancí sesypal jako domeček z karet když Hitler drze udeřil v Mnichově na stůl. President sám do poslední chvíle odmítal věřit skutečnosti, že Západ nás prodává a hází zbaběle vlkům. Odmítal dokonce věřit varování šéfa československé výzvědné služby o tom, že Francie není připravena na německý útok, a že vlny falešného pacifismu ("mir za každou cenu") zasáhly i francouzskou armádu.

Zrada Západu potom sjela jako blesk, a jakoby z čista jasna. Nebylo čisto a jasno již drahnou dobou, ale Benešova víra v pomoc Francie byla zdánlivě neotřesitelná. Chamberlainovo prohlášení, že Britanie nemůže přece bojovat za malou a neznámou zemi někde ve středu Evropy Beneše zranilo a poznamenalo trvalou výčitkou. Tato nehoráznost britského ministerského předsedy a tvořitele nedomyšlených úmluv s Hitlerem hněte a bude hnít stále i nás. S proudy prvních českých uprchlíků ze sudetského území procitla Praha k poznání, že Československo bylo obelstěno, a obelstováno již po léta.

Noc naší zářijové mobilizace z roku 1938, kdy vojáci nastoupili k útvarům během několika hodin po mobilizační vyhlášce, zůstává, opět podle slov básníkůvých "klenotem erbovním". Stáli vedle sebe všichni, od českých fašistů po komunisty, a chtěli se bránit. Benešův další rozkaz armádě složit zbraně a vydat hranice však národ rozčaroval a zlomil. Churchill, jeden z mála skutečných přátel naší země, tehdy pravil, že zlomené Československo začíná po oné hanebnosti na něm vykonané mizet do temnot bez-

naděje. To přesně vyjadřovalo náladu trpké resignace s níž se lidé počínali připravovat čelit nadcházející noci. Pěsti začaly hrozit k Hradčanům. Beneš po abdikaci odešel do exilu a příští rok došlo po konečné okupaci Čech a Moravy k válce, kterou on správně předpovídal. Plody ústupků diktátorům počínaly dozrávat.

Sovětský Svaz, oslabený čistkami a pobíjením neviných lidí nebyl nakonec tím triumfem, který v jednu chvíli krise měl snad Beneš na mysli, když prohlašoval "opakuji, mám svůj plán." Naopak, Sovětský Svaz po první dvě léta kolaboroval s Německem a vstoupil do války až po německém útoku. Beneš z londýnského exilu a jako vůdce československého odboje vsadil na ruskou kartu až poté, kdy Rudá armáda začínala zdolávat německou moc, pamětliv mnichovské pohany.

Často se zapomíná, že ještě uprostřed války Britanie - a to dokonce i po pádu Francie - odmítala odvolat mnichovské dohody o přivtělení Sudet k Říši. To Beneše znovu popuzovalo a pohánělo za Stalinem. Jakoby britská zaslepenost tehdy neznala mezí. Pro dohodu se Sovětským Svazem - tedy pro dohodu dobrovolnou - hovořila i skutečnost, že Sovětský Svaz se Mnichova nezučastnil, a i přesto, že nakonec uznal de jure zřízení Slovenského štátu. Spojené Státy za Mnichova omezovaly svoji činnost na projevy sympatie Československu, ale na mezinárodní scéně válečnou vstoupila americká armáda až po napadení Pearl Harbouru.

Benešova cesta z Londýna do Moskvy v roce 1943 k podepsání smlouvy se Sovětským Svazem byla svým způsobem politickou senzací i precedentem. Beneš, jako vůdce první hlava státu z oblasti Střední či Východní Evropy nabídl spolupráci bolševické velmoci. Československo mělo s Moskvou i dřívější smlouvu předválečnou, po vzoru Francie, ale Benešova pouť do Moskvy po stalingradském vítězství Rudé armády měla význam najmě symbolický.

(pokračování příště)
B.Š.

Společnost pro vědy a umění - SVU SYDNEY

"SVU - Sydney 1972 - 1992" je název záznamů z dvacetileté činnosti naší místní skupiny. Podnět k založení dal předseda Dr. Jan Mládek, předseda SVU - USA v roce 1972. Při své služební cestě na Papua a New Guinea se sešel s malou skupinkou zájemců, mezi nimi také s několika členy T. J. Sokol.

Publikace bude zajímat sydneyjskou veřejnost, která se zúčastnila kulturních programů, každoročních oslav národního svátku, výročí a demonstrací v roce 1978 a 1988. Knižka ve formě "samizdatu" má přes 140 stránek recenzí, úvah, reportáží, jež byly uveřejněny v HLASE DOMOVA, HLASECH, AUSTRALSKÝCH LISTECH, SOKOLSKÉM VĚSTNÍKU a ve ZPRÁVÁCH SVU-USA.. Kniha obsahuje rejstřík a je vhodná i jako dárek. Je svědectvím plodné a soustavné spolupráce s většinou sydneyjských organizací, zejména s T.J. SOKOL a dokladem kladně pojatého, kulturně orientovaného politického krajského života v nedávné minulosti.

Cena A\$ 20.- včetně poštovného.

Možno objednat písemně :

**SVU Sydney P.O. BOX 258,
Bondi Beach NSW 2026**

spolu s příloženým šekem/money order
na "Czechoslovak Society of Arts and Science".

Nebo telefonicky na číslech :

02) 365 1872, 526 1202, (048) 83 4118.

POMOC POSTIŽENÝM DĚTEM V ČSFR.

Tato akce ve spolupráci s Australian Association of Special Education (AASE) pokračuje. Je škoda, že pomoc zatím přichází spíše od Australanů než krajanů. Peněžní dary možno poslat šekem - money order s udáním účelu na:

"Czechoslovak Society of Arts and Sciences"

NÁBOR NOVÝCH ČLENŮ

Kdo má zájem stát se členem SVU a pomáhat organizovat pořady a akce, je srdečně vítám. Obracím se na všechny generace krajanů, zejména na mladé absolventy universit a institutů, kteří by pokračovali v tradici kulturní činnosti se záměrem přiblížit australské veřejnosti českou a slovenskou kulturu, vzdělanost a etnickou identitu. Blíže informace na výše uvedených tel. číslech.

BUDOUCÍ ROLE SVU V KRAJANSKÉM PROSTŘEDÍ PO VOLBÁCH V ČSFR

Je téma semináře, který je plánován na pátek 31. července 1992 v 19,30 ve School of Theatre Studies (School of Drama) University of New South Wales. Podrobnosti budou oznámeny v Australských listech.

Výbor místní skupiny SVU - Sydney

IN MEMORIAM P. VLADIMÍRA ONDRÁŠKA

Italský katolický kněz Don Bosko založil v minulém století řád Salesiánů s apoštolským posláním působit mezi mládeží s velkým důrazem na sportovní a kulturní činnost.

V brněnském předměstí Žabovřesky byla před 2. světovou válkou vybudována Salesiánská oratoř - sál, jehož čelo tvořila kaple, která se dala zástěnou uzavřít a v sále se hrávalo divadlo, pořádaly přednášky a diskuse, nacvičovala tam a hrávala dechovka, provozovaly se turnaje stolního tenisu, venku bylo hřiště vhodné pro provozování atletiky, kopané a volejbalu. Po válce tam přímo z fryštátského semináře přišel mladý kněz - P. Vladimír Ondrášek. V roce 1948 pak odešel do Indie, kde téměř půl století učil matematiku, angličtinu a působil mezi nejchudšími z chudých.

V roce 1972 byl na vlastní žádost povolán k řízení české mise v Sydney. Otce Ondráška jsme v Austrálii poznali jako obětavého kněze a zaníceného vlastence. Jeho kázání, ve kterých spojoval tematiku náboženskou, národní i exulantskou, zůstávají nezapomenutelná. Vyjadřoval se krásnou a správnou češtinou.

Sdílel i naše emigrantské starosti, zajížděl sloužit české mše do odlehlých koutů Jižního Walesu, navštěvoval Canberra, Melbourne i nový Zéland. Podílel se na činnosti českého rozhlasového vysílání v Sydney.

"Bratr farář" předčasně zemřel v roce 1977

stále zůstává v našich vzpomínkách i modlitbách. Letost je to dvacet let od jeho příchodu do Austrálie.

Oratoř v Brně byla za totalitního režimu zcela zničena a obnovený řád Salesiánů usiluje o její znovupostavení.

V Československu byla za tímto účelem vypsána sbírka a domníváme se, že i my v Austrálii máme dobrý důvod se připojit.

Památku na Otce Ondráška nejvhodněji uctíme příspěvkem na obnovení činnosti brněnské salesiánské oratoře.

DEO GRATIAS I

**Rev. V. Ondrasek's Fund
56 Woodhouse grove
Box Hill North
Victoria 3135
tel. (03) 890 3035**

Záhady podvědomí

Téma následujícího příspěvku patří k nejtajemnějším, kterým se lidstvo zabývá od nepaměti. Končí se smrtí definitivně lidský život? Touto otázkou se zabývají nejrůznější vědci, církevní hodnostáři a další odborníci. Fakta pak interpretují ze svého pohledu. Jedním z těch, kteří se pokusili vysledovat pacienty, kteří přežili vlastní smrt a zaznamenat jejich příběhy je americký lékař a psycholog Raymond A. Moody, autor bestselleru "Život po životě".

Pane Moody, zaznamenali jste něco výrazně nového ve svém výzkumu po napsání knihy "Život po životě"?

Výzkum lidského vědomí a podvědomí přináší stále nové a překvapující poznatky. Tato nová fakta týkající se lidské mysli mě vzrušují a fascinují, proto jsem studoval psychologii a psychiatrii. Uvědomuji si jak zdoluhavá je pro lékaře cesta k novým objevům, ale přesto se stále objevují, takže nepřestávám být zvědavý.

Jak jste se vyrovnal s pochybnostmi a nedůvěrou odborníků?

Byl bych sice rád v roli ukřivdence, ale musím říci, že jsem žádný velký odpor překonávat nemusel. Byl jsem zpočátku jen takovým hnacím motorem, inspiroval jsem mnohé kolegy a ti nyní pracují mnohem systematictěji než já. Například výzkumy Bruce Graysona či doktora Greepa z Uppsaly zaznamenaly velký krok kupředu. Začali ověřovat mé téze a zjistili, že povaha člověka po klinické smrti se neuvěřitelně změnila k lepšímu, což je možné zaznamenat.

Je vůbec exaktní věda schopná zkoumat možnosti lidského vědomí po smrti?

Mám pocit, že funguje do určité míry. Na určité úrovni života už nejsou účinné žádné dosud známé vědecké metody.

Co si myslíte o inkarnaci?

Zatím se nemohu přesně vyjádřit. Ale vím o tom, že lze hypnózou uvést člověka do stavu, ve kterém cítí, že je za prahem smrti. Nevím však, nakolik se to

odehrává v mysli a nakolik je to realita. Já sám jsem prozkoumal tři tisíce pacientů a jsem přesvědčen, že je to tak - že existuje život po životě. Na základě těchto zkušeností mohu říci, že je jistá část lidského JÁ, která přežívá a nyní se soustředím na to, vyzkoumat o ni co nejvíce.

Jaké změny po přežití jste u svých pacientů nejčastěji pozoroval?

Nejdůležitější bylo pro mne pozorování těch, co byli někde hluboko a museli jsme je dlouho oživovat, aktivizovat srdce, než se probrali. A s jakým úžasem otevírali oči. Jedna pacientka se po intenzivním ožívání probudila, chytila lékaře za ruku a řekla: "Měla jsem silný zážitek, ale stejně mi nikdo neuvěří". Pak vyprávěla, že viděla, jak ji oživovali a dostala se bez těla do nejvyššího patra té budovy, do nějakého kouta, který do detailu popsala. Doktor se tam běžel podívat a našel všechno, jak pacientka udala. To ale není jediný případ a nedá se to fyziologicky vysvětlit. Pacienti, kteří se probudili po dlouhém ožívání, mi později vyprávěli, že se jim ve třech dimenzích promítly situace z jejich života. Nejhorší pro ně bylo, že se náhle dostali do pozice toho, komu ublížili, takže člověk prožije ten stejný stav, jaký tehdy cítila ta osoba. Z tohoto hlubokého zážitku tedy pramení jejich změna. Od té doby se snaží neprovést druhému nic nepříjemného, neboť vědí, že tak ublížují nejvíc sobě. Výrazně se změnil jejich žebříček hodnot. Na prvním místě teď mají - udržovat k lidem vztah plný lásky. A to je tedy pro člověka recept, jak být lepší.

Jak si vysvětlujete ojedinělé záporné zážitky a jaký dopad mají na psychiku pacienta?

Až osm milionů Američanů má nějaké zážitky a z toho 0,03 procenta mělo pocity negativní. S oběma jsem mluvil. Vyprávěli o zážitcích pekla. Musím ale dodat, že nebyli psychiatricky v pořádku a neměli jasné vědomí. Mám proto podezření, že jejich pocity nebyly reálné, ale že oba byli v osobním deliriu.

Setkali jste se někdy se záporným postojem některých církevních kruhů?

Podle mých zkušeností záleží na osobnosti kněze. Někdy mě chválí a říkájí:

"Objevil jsi to, co jsme cítili." Jindy nemají pochopení. Jeden lékař z Jižní Ameriky byl znám tím, že strašil lidi a vyhrožoval jim, že se dostanou do pekla. Sám prožil klinickou smrt a měl zážitek s Ježíšem, který mu řekl, aby přestal s tím zastrašováním.

Co odpovíte těm, kteří se domnívali, že tyto stavy jsou způsobeny nedostatečným okysličováním mozku při umlání?

Na začátku výzkumu jsme se snažili najít samozřejmě tu nejjednodušší cestu k vysvětlení těchto stavů. Také jsme si to mysleli. Později jsme zjistili šokující skutečnost, že zkoumaní mají zážitky i v době, kdy už kyslík proudí do mozku normálně. A to se nedá běžně vysvětlit.

Čtete bibli, pane doktore?

Víte, naše rodina není příliš nábožensky založena. Z bible si čtu, ale do kostela nechodím. K bibli jsem přišel prostřednictvím své práce, neboť jsem v ní našel a stále nalézám výchozí body k životu po životě, k fascinujícímu tajemství, kterému tím, že se je snažím zkoumat, stále podléhám.

Rozmlouvala Alena Pathová
SVOBODNÉ SLOVO

DALAI LAMA V AUSTRÁLII A V ČESKOSLOVENSKU

Na své pouti světem navštívil Dalai Lama v rozpětí dvou let dvě země nám drahé a blízké. V únoru 1990 právě osvobozené Československo a letos květnu Austrálii, kam zavítal již před deseti lety v srpnu 1982. His Holiness Tenzin Gyatso the Fourteenth Dalai Lama, představitel Tibetu, hlava státu v exilu, duchovní vůdce svého lidu a buddhistů všude na světě, "Oceán moudrosti" a prostý mnich, jak označuje sám sebe, je nositelem Nobelovy ceny míru v roce 1989, o kterou s ním soutěžil "jako kandidát Václav Havel.

Podobnost se nabízí hned ve dvou polohách :

- dvě okupace - naši vlasti komunismem v sovětském vydání a Tibetu ve vydání čínském. Pro nás již minulost, pro tibetský lid od roku 1949 dodnes tvrdá realita.
- dvě návštěvy na dvou místech od sebe zdánlivě tak vzdálených.
- dvě návštěvy Austrálie v rozmezí deseti let.

Dalai Lama byl uveden do státní funkce v roce 1950 ve věku 16ti let a odešel do exilu v roce 1959, aby si zachránil život a aby pracoval pro osvobození svého lidu. Přibližně 100 000 Tibetanů volilo stejnou cestu a dnes převážně žije v Indii, menší počet pak ve Švýcarsku a v jiných zemích. Sidlem Dalai Lamy a tibetské exilové vlády je Dharamsala v severní Indii, místo, známé jako "Little Lhasa".

Čínská okupace Tibetu i když ve 20. století, si nezadá ve své krutosti se středověkem. Což dokázalo zacházení s vlastními studenty na Tiananmen Square. Nelidskost sovětského komunismu si nezadá s komunismem čínským, jehož byl otcem a vzorem zároveň. My tomu rozumíme, protože se rovněž nalézáme v exilu, třebas za odlišných podmínek. Někteří z naší starší generace si také zachraňovali svůj život, jakože každý skutečný exulant bez rozdílu generací a věků zachraňuje svůj život duchovní. Důvody jsou tedy obdobné, pro utrpení není třeba hledat míru, které je větší nebo menší, ale je třeba působit k tomu, aby ho bylo co nejméně. Před deseti lety v sydneyjské Town Hall Dalai Lama řekl:

"Every person is entitled to be happy".

Srovnáme-li jeho návštěvy na dvou místech geograficky tak odlehklých jako je Austrálie a Československo najdeme řadu podobností. Téměř totožné byly protestní hlasy z obchodních kruhů, zdůrazňující, že návštěva Dalai Lamy ohrožuje důležité kontakty, že morální principy a lidská práva je lépe odložit na vhodnou dobu a neriskovat zlobu mocného partnera či souseda. V pacifické oblasti se jedná pravděpodobně o mnohem více než ve střední Evropě.

V obou případech se jednalo o soukromé pozvání, v ČSFR od presidenta Václava Havla a v Austrálii od buddhistů ze všech zdejších států přes Perth, Adelaide, Melbourne do Canberry, Brisbane a Sydney s pokračováním na New Zealand...

Nešlo sice o státní návštěvu, ale přesto s ní byly spojeny určité finanční výlohy. Je však třeba si uvědomit, že jde o věc lidských práv a nemohu-li jako daňový poplatník pomoci jiným způsobem, tak alespoň touto cestou. Vždyť často jsou státní prostředky vynakládány na účely mnohem menšího, ne-li pochybeného významu.

Rozdílnost mezi návštěvami se mi zdála ani ne tak v míře publicity, (tady ovšem předcházela delší příprava veřejnosti), jako spíše v tom, že australská veřejnost si je více vědoma tibetského utrpení a návštěva to jen potvrdila. Důvodem proč u nás tomu tak není, je nejen čtyřicetiletá doba temna, kdy byla pravda o Tibetu téměř nedostupná, ale má s tím co dělat i naše národní mentalita.

Byl jsem v Praze v roce 1990 a dovedu pochopit, že v tomto raném období svobody byl Tibet pro většinu veřejnosti jenom exotikum a zprávy o tom, že Dalai Lamova soukromá návštěva může ohrozit kontakty s Čínou mohly být pouhým projevem sobectví a snad i zlého úmyslu. Co mne však zarazilo byla povrchnost oficiálních médií (televize a rozhlasu), které měly čas na přípravu a bylo jejich povinností se připravit. Zdálo se, jakoby v tom byla netečnost a lhostejnost k utrpení druhých, jako bychom v této citlivé době byli zaujati především utrpením právě překonaným. Zde se dal citovat Jan Kollár :

"Ten svobody kdo hoden,
svobodu zná vážit každou
Ten kdo do pout jímá otroky,
sám je otrok".

Víme, že je to vlastnost všeobecně lidská, nejen typicky česká, ale přesto se tady projevuje i náš specifický a historický komplex. Doma se totiž domníváme, že jsou především na nás soustředěny zraky celého světa a že jsme předmětem jeho zvláštní pozornosti. Podobný pohled na okolní svět z titulu své vyjimečnosti sami neopětujeme.

Posléze se nabízí srovnání dvou návštěv Dalai Lamy v Austrálii v rozpětí deseti let. Zdá se, že se "Oceán moudrosti" rozlil do širších břehů v nedozírné hloubce, jeho poselství v angličtině je srozumitelnější formou a průkaznější obsahem jakoby přesně odpovídající rychle se měnícímu světu. Zdá se, že australské publikum je pozornější a vnímavější v řádově vyšších počtech než tomu bylo před deseti lety, a to více pro skutečný obsah učení, které Dalai Lama reprezentuje, než pro jiné okolnosti této návštěvy, jejíž organizace byla založena na dobrovolnicích řízených National Committee for Tour of 14th Dalai Lama která měla své výbory v jednotlivých státech. Jednání a přípravy trvaly několik let. Prostředky na cestu i ubytování byly získány formou darů a z výnosů kulturních večerů. Bezpečnost této návštěvy je pak zajišťována způsobem obdobným jako při návštěvách státních.

Podstata buddhismu spočívá v prosté větě : " jde o to být šťasten" a jak tohoto stavu pro sebe i pro druhé dosáhnout. Osobně jsem byl obdarován příležitostí být třikrát v blízkosti Dalai Lamy. Poslední večer se dá obrazně označit, jako "Close encounter of the third kind". Závěrečný večer v Sydney se konal 12. 5. a byl nazván "Buddhist Teaching" na námět "Compassion". Východiskem výkladu Dalai Lamy byla idea, že každý člověk je v podstatě dobrý, a to nejen pro svůj život a blaho vlastní, ale má schopnost být prospěšný i druhým.

Jan Jirásek

Dítě exulantů - Barbara Chobocky

Dost často se mezi námi exulanty diskutuje o tom, zda děti budou schopné uchovat si svoji národní identitu, zda jim jejich český nebo slovenský původ bude v životě přítěží a nebo, jestli se naučí používat výhod, které jim naše bohaté kulturní dědictví, pěstované a rozvíjené po staletí, nabízí. Většinou se shodneme na tom, že jsme na svůj původ a historii naší vlasti velmi pyšní a byli bychom rádi, kdyby i naše děti cítilo to stejné. Základním problémem zůstává, jak jim v mladi vysvětlit dvojjazyčnost, jak je přinutit hovořit mateřštinou a jak v nich vychovat hrdost na své prarodiče a na zemi ve které jsme se my, narodili.

Zatím mě nikdo neprozradil recept, jak toho dosáhnout, ale přesvědčila jsem se, že jsou tací, kteří to dokázali. Ze existují mladi Australané, českého původu, kteří vědí o naší historii, umění a kultuře více než mnohý student pražského gymnázia.

Barbara Chobocky se sice nenarodila v Austrálii, ale ve Švýcarsku, kam její rodiče v roce 1949 emigrovali. V roce 1951 přijeli do Austrálie a prožili tady zbytek života. Barbara vystudovala Filmovou a televizní školu v Sydney a začala se věnovat dokumentaristice. Zajímali ji především lidé, a tak hned první film "První krok" (The First Step) vyprávěl o skupině mentálně postižených dětí, jejich rodičích i jejich svépomocném projektu. Následoval čtyřdílný seriál "Snadné zrození" se kterým se Barbara nominovala mezi finalisty pro "Australian Sammy Awards" pro rok 1978, který reprezentoval Austrálii na Mezinárodním festivalu populárně-vědeckých filmů v Tokyu a na Mezinárodním festivalu v Paříži o rok později.

Nechci vás unavovat výčtem cen a uznání, ale pravdou zůstává, že i její další film "Brnění", (Pins and Needles) vyprávějící o předem prohrané bitvě s nelehčitelnou chorobou, byl odměněn řadou uznání a cen, z níž jmenujme alespoň druhou cen na Mezinárodním festivalu v Montrealu. Pak následuje řada stejně

úspěšných dokumentů, s rozdílnými tématy, jedno však mají společné, hovoří o lidech, o jejich radostech, úspěších, starostech a tragediích. Vyprávějí jazykem prostým a upřímným a proto jsou oceňovány. Barbara se nebojí problémů, nebojí se zodpovědnosti a snad proto natočila "Hon na čarodějnice", (Witch Hunt) o kterém kritici napsali že je to "... mimořádný, možná nejdůležitější dokument odhalující rasismus, který kdy byl uveden v této zemi." Nás ale bude asi nejvíce zajímat zatím poslední film Barbary Chobocky, nesoucí prostý název "Marie". Autorka v něm vypráví nejen pravdivý příběh své matky a celé rodiny, ale zároveň se v něm vyrovnává ona sama s osobním vztahem k zemi, kde předtím nikdy nebyla, o které tolik slyšela a které se, právě díky tomuto filmu, možná naučila rozumět. Je to pravdivá výpověď o emigraci, o tom co emigrant získává i co ztrácí, ale nejen o tom. Je to výpověď i o hloubce lidských charakterů, o jejich zkoušení, kdy ne každý zkoušku úspěšně splní. Je vyprávěn Australankou, která měla českou maminku, která své nejbližší příbuzné osobně poznala až po více než třiceti letech a přesto neměla pocit odcizení nebo nepochopení. Je to velký lidský film a stojí rozhodně za vidění.

Byl nedávno promítán na St. Kilda Festivalu, kde získal Hlavní cenu. V Sydney bude uveden v rámci 39. Filmového festivalu 4. června v 10 hodin dopoledne ve finále soutěže The Dendy Awards for Australia Short Films.

Tenhle článek jsem začala úvahou o tom, jak je těžké udržet v našich dětech pocit sounáležitosti k českému a slovenskému národu. Film "Marie" dokazuje, že matce Barbary Chobocké se to podařilo.

J.H.

39. Filmový Festival v Sydney
začíná 4. června 1992
kdy bude v 10,30 uveden film
"Marie" Barbary Chobocky
v rámci finále soutěže
"The Dendy Awards
for Australian Short Films"

The State Theatre
49 Market St, Sydney,
tel 286 2681

UPOZORNĚNÍ

V Rockdale žije skupinka studentů z Československa, kteří si s velkými obtížemi zaplatili letenky a roční kurs angličtiny na ALFA BETA COLLEGES v Sydney. Mají pracovní povolení na 20 hodin týdně a jsou ochotni dělat cokoliv. Neustále hovoříme o tom, jak pomoci lidem v Československu, tady se nám naskytá příležitost. Pokud můžete nějakým způsobem pracovní mladé lidi z ČSFR využít, prosím, udělejte to! Pokud jim nemůžete nabídnout práci, podívejte, zda vám doma nepřebývají nějaké teplé deky, protože zima se blíží. Také starší nábytek a vůbec věci k zařízení domácnosti jsou s díky vítány. Studenti si totiž na své útraty zajistili ubytování a teď se snaží si nový domov alespoň trochu vybavit. Zkuste si vzpomenout na dobu vašeho příchodu sem, kdy se vám každý talířek, či dokonce starší topné těleso zdálo darem nebes. Mimo to se vlastně v tomto případě jedná o půjčku, protože studenti se po ukončení kursu vrací domů. Bližší informace v redakci.

THE SEWING MACHINE MAN

opravy a prodej nových i starších
šicích strojů a "overlockers",
domácích i průmyslových

Naše firma poskytuje servis pro
západní Sydney od Parramatty po
Mount Victoria v Blue Mountains

JIRÍ ŠVEHLA

23 Bunbinla Ave
Mount Riverview 2774
tel :047 39 1479

Jak jsem v Tasmánii zaspal polární záři

Miroslav Zikmund

Když jsme v devětapadesátém vyrazili s Jiřím Hanzelkou na trasu Praha - Tokio - Vladivostok - Praha, zabrzdlili jsme k první psací zastávce teprve v Bejrútu, za zády celý Balkán, a Turecko se Sýrii, na tachometru sedm, možná osm tisíc kilometrů. Teď vyjždím s druhým Jiřím, Vrožinou, z Hobartu do Launcestonu, pro změnu prši a najednou: "Musíte napsat do Australských listů o Tasmánii, už jsem to za vás slíbil, uzávěrka 20. května."

Tož psát na povel? S neuspořádanými poznámkami, s novými a novými zeměpisnými pojmy a tvářemi, které v hlavě drkotavě poskakují asi jako když Jiří (Vrožina!) pustí svůj videofilm zrychleně pozpátku, dokonce na cizím psacím stroji, který neposlouchá?

Tož tedy Tasmánie: hned druhého dne po přistání v Burnie nám ji "sýrový král" Milan Vyhnálek ukázal ze sportovní Cesny 152. Vraceli jsme se z jeho farmy, kde se kravičky bez jediného zapráskání biče pokojně a toužebně řadily před karusel, aby je v chemicky čistých podmínkách podojili dva zaměstnanci farmy se znakem LACRUM na overalu. A pak nám pod křídly ubíhal bukolicky vnadný kraj, o jakém se ani Vergiliovi nesnilo. Celý předchozí den lilo jako z konve, Tasmánie byla nasáklá vláhou a zelení, jakou jsem naposled spatřil nad pralesy horní Amazonky. Jenže tady se s podvečerem do obilin pastvisek kladly první vláčné stíny, Tasmánie mi připadala jako půvabná žena, která láká k pohlazení, touží po milování.

Večer se u Milana sjelo na dvacet krajanů (mimo jiné Plzeňák František Horák: "Bydleli jsme kousek od vás na Slovanech, v Ořechové ulici, jezdili jsme spolu tramvají do gymnázia..."). Beseda o Africe a Americe nebrala konce, otázka za otázkou, až se k půlnoci přišli omluvně rozloučit Karel s Libuší: "Nesmíte se zlobit, ráno nás čeká práce, máme domů dost daleko, sto šedesát kilometrů." S Jiřím Hanzelkou jsme měli podobných

besed hodně přes tisíc, ale nikdy nikdo na ně nevážil tak dalekou cestu, jako na Tasmánii.

Den před tím jsme se zastavili před továrnou Blue Ribon v Launcestonu u Josefa Chromého ve chvíli, kdy končila poslední směna týdne a poražecí bourali už jen zbylé kusy. Odevšad tekla z hadic voda, aby bylo zas vše zářivě čisté - podlahy, nože, drátěné zástěry poražeců, dopravní pásy. Bylo cítit, že hostitel naši opožděnou návštěvou příliš nadšený není, ale najevo to nedal. Nazítří se chystal do Evropy, přesto před kamerou ochotně odpovídal na všetečné otázky. "Co vám, pane Chromý, říkají jména Satrapa Studená, Jasa Krahulčí, Maceška, Seidl, Chmel, Beránek, Hulata?" "Vy jste znal Hulatu?" udiveně zdvihl obočí. "Tam jsem se vyučil řeznické." "A já pro změnu - když nám v devětatřicátém nacisti zavřeli vysoké školy - našel své první zaměstnání na plzeňských jatkách..." Dnes má ochranná známka Blue Ribbon pana Chromého podobný zvuk exkluzivity, jakou měla Modrá stuha zámožských parníků počátkem století při plavbách přes Atlantik...

Hobart mě přivítal nádhernou zátokou River Derwent se směle vyklenutým obloukem Tasmanova mostu, s výšín Mount Nelson mi připomněl členitý Vancouver a Rion de Janeiro - snad jen Copacabanu a Cukrovou homoli přibásnit k Meehan Range na severovýchodě. Večer se sešli jihotasmánští krajané na besedu v klubu, poté při večeři v restauraci Blue Danube překypovali radami, co všechno v tak krátké době v okolí Hobartu vidět. Karel Pikora vytáhl mapu a pohotově v ní začal zakreslovat jednu raritu za druhou, "potřebujete alespoň týden, ne den," chytal se za hlavu. A pak mi předložil první díl Afriky s Jiřího a mým podpisem s datem 26. 3. 1959. "Stál jsem tehdy ve frontě, na dnešní podpis s datem Hobart 10.5.1992 čekat nemusím," smál se pobaveně. Alex Sklenica z tasmánského Fern Tree přinesl na přednášku dokonce dvě strany poznámek, vesměs poznatky ze svých bohatých cestovatelských zkušeností. "...některé severně území sú v dažďivej sezóne neprístupné, okrem mulic - lepšie než kone, pomer rozmeru kopyt k telesnej váhe... kebyste malizaujem a čas odbočit z plánovanj túry, možem vam nakreslit mapky, značit táborišťe, kde najst vodu..."

Nazítří jsme zajeli do Franklinu na západním břehu Huon za Janem Zappnerem. Byla to nejjihnější úvat všech mých dosavadních cest, jižnější než Buenos Aires, než Kapské Město. Jan se vyplížil ze svého buše u silnice, na hlavě bílou tropickou přilbu, v ruce pušku. "Setkáni Livingstona a Stanleje u pramenů Nilu," usmíval se klukovsky. "Jste nejjihnější Čech v Austrálii, jestli se nemýlím..." "Ledaže někde pode mnou žije ještě další a neplatí příspěvky do krajského klubu", připustil. Když jsem v Janem telefonoval předchozího dne z domu Milana Vyhnáka, přerušil mě najednou: "Počkejte chvíli, něco vám zahraju na harmoniku." Zůstal jsem jako solný sloup. Ze sluchátka na opačném konci Tasmánie se linula melodie argentinské zamby Ayer planté Yerba buena, jejíž začátek se kdysi stal znělkou rozhlasových reportáží H a Z. "Teď vám ji zahraju celou," nabízel Jan na lávce vybíhající do řeky k zakotvené jachtě. "Ta řeka mi přináší shora z džungle všechno, co potřebuju. I co nepotřebuju a co je mi líto pustit dál po vodě. Kmeny eukalyptu - tady je mám pořezané do roku dva tisíce. A nábytek, židle, všelijaké harampádí, dřevěnou misu od záchodu, vidíte, tady vedle mého náčelnického trůnu. A tady mám tři úly, podle mé představy federace: ČECHY, MORAVA, SLOVENSKO. Nejlepší včelíčky jsou Moravanky, ty si nejsnáze dají vzít med. Češky si na něm sedí. A Slovenky? Ty mi nedávno uletěly, ale počkám si na jiný roj, to tak, aby se trhly!"

A pak, když znovu zahrál Yerbu, řekl zasmušile: "Deset let mi trvalo, než jsem si řekl, že můj domov je Austrálie. A když se teď dívám na tu svou řeku, můžu si upřímně a od srdce zazpívat i Kde domov můj..."

Když mě Jiří Vrožina zaskočil "promtní objednávkou" pro Australské listy, řekl jsem mu: "Nevděčný úkol. Napišu o dvou, třech krajanech, o ostatních nic. O jejich osudech vím příliš málo, z těch letmých útržků. Každý z nich by mohl vydat na knížku. A tak necht' mi odpustí František Starý z Hobartu, který za války nasazoval život v západní armádě a však pak emigroval, aby ho nestihl osud kamarádů, kteří skončili ve vězeních nebo v jáchy-

movských dolech. Viktor Zappner se svými filozofickými úvahami o ekvádorských lovcích lebek. Jaroslav Marek z Launcestonu, který nám ochotně ukazoval cestu do továrny Blue Ribbon, disciplinovaně se držel levého pruhu, utopil přitomvůz v zaplavené cestě, ale umožnil mi tím představu, jak promptně pro své členy pracuje pohotovostní služba tasmanického autoklubu. Mirek Mařík z Carricku, v jehož umělecké dílně jsme s Jiřím Vrožinou strávili několik hodin, kde jsem musel podepsat nejen všechny tři svazky Afriky, ale tlustým fixem se zapsat i na zeď, těsně nad podpisy Jiřího Suchého a Jitky Molavcové. Jozef Gala, pohotový organizátor setkání jihotasmánských krajanů v Hobartu. Obětava hostitelka Maruška Václavíková. Vlastimil Škvařil, který se s námi přišel rozloučit na letišti v Burnie poté, co nás Milan Vyhnaček na poslední chvíli dovezl z továrny LAKTOS nádhernou postranní ulicí k čekajícímu letadlu. A ovšemže Věra Kynasová, autorka uvítacího "chorálu", který účastníci besedy u Milana nadšeně zazpívali z právě rozdaných partesů...

Už za tmy jsme se vrátili do Hobartu a naši hostitelé Zdeněk Houdek a jeho manželka Věra ("...jsme přece kolegové z Vysoké školy obchodní, jenže já už titul komerčního inženýra nedostala, emigrovala jsem hned v osmačtyřicátém...) nás v jejich malebném domě s výhledkou na perlový náhrdelník nočního Derwentu vítali téměř vyčítavě "Tak si představte, že jsme zaspali polární září, jaká už tu nebyla přes deset let. Jsou toho dnes plné noviny. Jen jsme se vrátili v Blue Danube, zalil se obzor rudou září, vyšlehávaly z něj zelené jazyky, z celé Austrálie měla Tasmánie nejlepší příležitost pozorovat tento přírodní úkaz. Na příští si prý musíme počkat dalších jedenáct let. Jenže to už se bude psát třetí tisíciletí..."

Sydney 21.května

Malé zamyšlení : Kde je pravda ?

Jaroslav Kovářiček

Stržení železné opony způsobilo nejen nebývalý tok informací ale také znatelný průvan v myšlení. Za dob studené války jevil se svět mnohem jednodušší. Nazírat na svět černobíle bylo totiž snazší než pracně zkoumat a mapovat skutečnost. To zjednodušení názoru bylo příznačným i pro náš exil, jak lze snadno doložit studiem exilových časopisů. Komunistický svět byl pro nás ztělesněním zla, Západ zase byl nebetyčným a nedotknutelným ideálem dobra a pokroku.

O komunistické ideologii žádné iluze nemáme a toliko pošetilec může ji obhajovat, zároveň nutno vzít na vědomí, že tato ideologie není zdaleka jediným pramenem feky zla v tomto světě. Mnohé zdroje zla lze vysledovat také v západních zemích, ba v každém jedinci (nenávisť, fanatismus, závist, předsudky, rasismus, slepá víra, zloba, nedostatek laskavosti, štědrosti a tolerance). Překvapivé a náhle spadla maska z tváře komunismu, příčiny společenského zla však tím pádem tak náhle nezmizely. Jak se tedy může někdo podivovat, že např. v naší vlasti více než dva roky po převratu nenastala ještě báječně fungující demokracie? Ono totiž to čemu se říká demokracie nefunguje bez škytavek ani v mnoha zemích západních. Tak třeba ony nedávné nepokoje v USA svědčí nejen o problémech mocenského aparátu spravedlnosti, ale i o vážných sociálních nepoměrech v té zemi. Bývali jsme sice právem rozhořčeni nad komunistickou nespravedlností a krutostí, kdo z nás byl ale schopen a hlavně ochoten vidět rovněž utrpení a tragedii australských domorodců? Také jejich země byla okupována silnějším vetřelcem, který s nimi naložil mnohem krutěji než v našem případě - genocida většiny domorodých národů a mnohé jiné zločiny proti lidskosti byly spáchány zemí, kterou mnozí považují za demokratickou.

Iluze sice mohou být sladké, jedině pravda (byť často hořká) může vést k nápravě a zlepšování věci pozemských, ku skutečné realizaci lidského života. Jenže, co je to ta PRAVDA? "Souhlas tvrzení se skutečností, správný názor..." říká Slovník spisovné češtiny. Vymezit slovně lež jest snadné - lež je záměrné klamání. O definici pravdy pokoušejí se filosofové a jazykovedci po staletí a mnoho papíru bylo na toto téma popsáno. S pravdou jsou totiž potíže, je podmíněna mnoha činiteli. Ve vztahu ke světu odráží se v pravdě také stanovisko pozorovatele, jeho schopnost porozumět, pochopit a vyjádřit.

Nejsem stoupencem přesvědčení, že pravda jest toliko jediná. Ve třírozměrném světě pouze koule jeví se stejně, pozorována ze všech stran. Pravdivá výpověď o jiných předmětech bude se lišit s úhlem pohledu. Čeština vyjadřuje tuto situaci pěknými slovy jako náhled (názor, mínění) nebo stanovisko (zastávaný názor, hledisko). Snahy o nastolení jediné a svaté pravdy přinesly již mnoho škod a utrpení. Proto připouštím rád, že pravdy mohou být různé, jiná je pravda vítězů a jiná je pravda poražených, svoji pravdu mají bohatí, jinou zase chudí. Proto i rozporuplné výpovědi o světě mohou být pravdivé, dohromady potom skládají pravdu o celku.

Dalším problémem pravdy je ztížená možnost jejího ověření a potvrzení. Proto je nezbytné přiznat člověku také právo na omyl, a to právo respektovat. Zásadní přednost systému pluralitního před systémy totalitními spatřuji právě ve svobodě projevu, právu na omyl a toleranci k odlišným názorům. Což ovšem nemá znamenat toleranci vůči zlu.

I pro osobní život je pravda nesmírně užitečná (od slova u - žiti). Usilovat o pravdu je zároveň občanskou cností v civilizované společnosti. Politickými změnami ve vlasti neskončila ani pro bývalé exulanty povinnost usilování o pravdu, spíše naopak. Naše zkušenosti nás k této zodpovědnosti zavazují. Bylo by ale pošetilé se domnívat, že my v emigraci známe pravdy více. Naopak, vzájemné naslouchání a dialog s lidmi ve vlasti nám může přinést větší porozumění světu a životu, tedy více pravdy.

Nad dopisy čtenářů

Asi mi většina čtenářů dá za pravdu, že vydávat noviny není věc lehká, a uspokojit každého je vlastně věc absolutně nemožná. Uvědomila jsem si to velice jasně ve chvíli, kdy mi přišly v jeden den, v jedné poštovní zásilce následující dva dopisy. Jedno téma a tak různá reakce. Zkrátka, řečeno slovy klasika Jana Wericha: "Každý jsme nákej."

J.H.

Drahá Marcelo Čechová,

velké díky za Vaše příspěvky v A.L. a zvláště za ten poslední (květnový), každé slovo bylo jako i z mého srdce a jsem velice vděčný, že to je někdo schopný to tak dobře napsat.

Jaké zklamání čistě názory paní Zemličkové a B. Valtauera! Což je tak těžké rozeznat právo od nepráva, lež od pravdy? Odpustit, zapomenout, nedělat vlny na lodičku? Užívat Sudetských Němců jako přirovnání není na místě - Němci válku chtěli a prohráli - to je fakt a jejich "bad luck".

Komunisté jejich vládu rovněž prohráli, ale dále si užívají plody jejich 40ti letého "králování".

Za předpokladu, že B. Valtauer odešel v 1948, jaké mohou být jeho zkušenosti s komunisty když mluví o kuráži? Ale snad mi odpustí, možná jim posílal vtipné básničky!

Nemohu si to jinak vysvětlit, ale z jeho slov jasně vyplývá, že je má raději než své příbuzné!

Ale raději dost. Nedělá mi to žádnou radost, jen bych si přál aby lidé konečně pochopili že:

"Revoluce se dělají proto, aby neprávo se zaměnilo právem."

Ještě jednou díky Marcelo, nemožná jste to říci lépe.

S pozdravem
Václav Váagner

Vážená paní redaktorko,

Byl jsem zklamán, že jste neotiskla alespoň část mé odpovědi na článek paní Marcely Čechové o jejich vánočních postřezích v Praze. Jistě jste musela obdržet více protestů na její neobjektivní článek. Nevím, proč jste vybrala právě odpověď paní Zemličkové, která neměla plnou adresu.

Mě postřehy z Prahy se liší od paní Čechové, která si rozhodně nenasadila brýle růžové, ale brýle černé. V posledním čísle jste otiskla její arogantní odpověď na dopis paní Zemličkové, myslím, že paní Čechová jde se svou antipatií vůči Československu a obzvláště vůči prezidentu Havlovi příliš daleko.

S pozdravem

Roman Kratochvíl

Milá paní Čechová,

jak dlouho jste žila v Česku? Existujete vůbec, nebo jste výmysl paní Háberové?

Pokud jste tam žila tak dlouho, že jste nakažena komunismem, pak jsou vaše názory bezcenné.

A nebo jste tam nežila dost dlouho, abyste pochopila problémy života v komunismu. V tom případě jsou vaše názory bezcenné.

Tak co nám tady chcete dokazovat?

S pozdravem
ing J. Wagner
44 Wattle Rd.
Hawthorn, VIC - 3122

P.S.

Dr. B. Zemličková byla v Austrálii dvakrát, bydlí v Praze 7, ulice Frant. Křížka 23. Arogantní narážky se mi nelíbí.

VZKAZ PRO ANONYMA:

"Vaše jméno a adresa by mě zajímala".
Zašlete do redakce.

Vážená redakce Australských Listů!

Ve čtvrtěnní vysílání pro Čechy v Melbourne jsem si s radostí vyslechl:

"Večerní modlitbu
československého ministra financí"

Západe náš, jenž jsí v zahraničí,
potvrď nám slibi své,
otevři království své,
buď štědrost tvá jak v Čechách
tak i za pomíčkou.
Doložku nejvyšších výhod nech nám dnes
a odpust nám naše dluhy
jakož i my odpouštíme našim rozvojovým
dlužníkům
a neuveď nás do postavení zemí Třetího světa,
ale zbav nás chudoby!
Amen!

Domnívám se, že tato "Modlitba" by měla být uveřejněna v A. L. a proto její znění zaslám.

S pozdravem
B. Valtauer

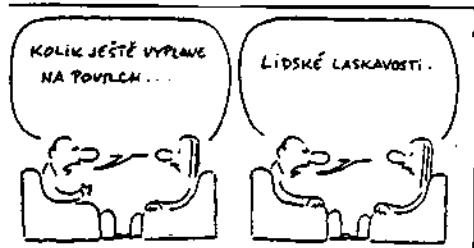
Vážená paní redaktorko,

K dotazu značky P.E. v A.L. č. 9 - záhada nespočívá v předložkách samých, ale v jejich použití s geografickými pojmy. Jak to "hovorově chodí vzhledem k na a do" ví dobře každý český mluvčí a hravě to rozliší bez expertisy. Šlapeme na jetele, kámen házíme do jetele. "Na" se zde pojí s pádem čtvrtým, "do" s pádem druhým, v tom záhad a čar není.

Na Růžku, U svobodárny, Na Klárově, V Kotcích - "Zum weissen Roessli", "Chez Antoinette", tak a ne jinak. Jazykozpytci snad k tomu klíč i mají. "Do" Moravy maširuje to zpodprešpurské vojsko jen proto, že maširuje na dvě strany, a to z Uher do Čech, z Uher do Čech, z Uher do Čech, do Moravy. Tuto oběť si vyžádal fidový rým.

Nikoli "expert", leč obdivovatel nevyřešených záhad, krás a tajů

B.S.

Z tajů krás české řeči

My pravnoučata řípského praděda si dovedeme pochutnat na odvozovacích schopnostech své mateřštiny. Jsme fajšmekři. Co dovede čeština, o tom se angličtině ani nesnilo.

Dovedeme čekat, počkat, vyčkat, přečkat, dočkat a dočkat se, ovšemže i nepočkat, nevyčkat, nepřečkat, nedočkat a nedočkat se. Čekávat, počkávat, vyčkávat, přečkávat, dočkávat i dočkat se. Ale posečkajme - je tu i sečkat, sečkávat a koruna všeho posečkát a posečkávat.

Tak hele, počkej mi s tím placením, řekneme přáteli. Většence však požádáme, posečkal-li by trochu. Zde to čekání protáhneme do lisavého posečkání. Věřitelé bývají nedočkaví nedočkavci. Není však dočkavých dočkavců. Je ale čekárna, čekání, očekávání, vyčkání, vyčkávání, přečkávání, počkávání, můžeme se i načekat. Počkat si a počekat si. Jsou čekanky, čekanka, čekankář, čekankářství, čekankový, čekárenský, čekatel, čekatelně, (l)čekatelský. Vytrvalá složnokvětá bylina s tmavomodrými kvěry se nazývá chrpa-čekanek. To vše z jednoho jediného kořene!

Proč tuto parádu nepřeložit přátelům do angličtiny? Zde medle doporučuji posečkání, a rozdíl mezi počkat si a počekat si. K tomu třeba třeba jen dva slovníky, tři bezesné noci a vůle čelit fiasku.

My Australočechové máme anglicismy, bravurně počestněné, jako čekovat, očekovat a zčekovat, s naroubovaným slovesným videm. Byť s těmi "č-k" slovy mají společnou jen výslovnost a nehonosí se indoevropským rodokmenem k "čayati", v sanskrtu prý "pozorovati" jsou živým důkazem našeho umění zkomplikovat i tak jednoduchou řeč jakou je angličtina.

Tento můj "oček" si tedy zčekujte. Kdo však hlesne, že to bude "zčekovat", bude mezi námi pořipskými okamžitě prozrazen jako ten s pět švestky. Pra Patricka O'Ozecha by mi nedal dnes projít nikdo, ale uvádím ho jako eventualitu příštího století.

B.S.

CHCETE MÍT SVOJÍ VLASTNÍ KRÁSNOU FARMU? ?

30 AKRŮ (12 HA) UZ ZA \$ 16, 950 plná cena
v nádherné oblasti Darling Downs v jihovýchodním Queenslandu .

Teď máte příležitost si sen splnit.
všechny farmy jsou soukromé, není určena
doba vybudování, státní cesta, která vás v několika minutách dovede do nákupního
střediska, škola i nemocnice blízko.

Ideální podmínky k rekreaci
včetně golfu, rybaření, vodního lyžování, tenisu, bowlingu a pod.
Přestaňte jen snít, své sny si musíte splnit sami.,
a zvedněte telefon a zjistěte další informace.
Na požádání vám zašleme informativní video.

Volejte :(02) 387 3326 nebo (018) 47 26 81 mezi 9,00 - 19,00
a žádejte MILANA

Adresa : G.P.O. BOX 3733, Sydney 2001, NSW

ZE SVĚTA VĚDY

OTÁZKA VODNÍ

Celosvětové zásoby užitkové a pitné vody byly dány již před miliony let, kdy se naše matička Země formovala. Lidstvo odedávna bralo vodu jako samozřejmost poskytovanou zdarma přírodou.

S rozvojem civilizace za posledních 200 let se z této životadárné kapaliny stává chemický koktejl vhodný k vyhlazení lidské rasy a všeho živého. Kvalita pitné vody se za posledních 20 let celosvětově zhoršila natolik, že vyvstává otázka, co to vlastně pijeme. Přitom lékaři doporučují pít alespoň 2-3 litry tekutin denně. Více než 99% všech tekutin je voda -H₂O.

Už od minulého století se pitná voda získává chemickou úpravou vody z nejrůznějších zdrojů. Chemikálie, které se užívají ve velmi nízkých koncentracích jsou všeobecně akceptovány jako "bezpečné" a však podle posledních lékařských výzkumů se při dlouhodobém užívání ukazují jako zdraví škodlivé. Na př. sloučeniny aluminia, chloru, fluoru a pod. Navíc se v pitné vodě se vyskytují i pesticidy a dusičnaný ze zemědělské půdy, k tomu přidejme komponenty vyluhované z vodovodního potrubí a trubek, jako je asbest, kadmium, zinek, měď a olovo a získáváme koktejl zvaný "pitná voda".

V severní Americe a ve západní Evropě jsou právně závazné normy určující minimální koncentrace jednotlivých kontaminátů v pitné vodě, které zaručují její relativní nezávadnost.... Nedodržení těchto norem otevírá cestu k právnímu postihu odpovědných organizací. Naproti tomu v Austrálii neexistuje žádná právně závazná norma definující pitnou vodu, ale jen "Guidelines for Drinking Water Quality in Australia AGPS, Canberra 1987". Je zajímavé, že minimální koncentrace kontaminátů v pitné vodě je v těchto "Guidelines" určena v některých případech až desateronásobně vyšší než v západní Evropě a nebo v severní Americe. Navíc tyto "Guidelines" jsou určeny jen k dobrovolnému následování a v Austrálii

neexistuje právní cesta k postihu organizace, která dodává spotřebiteli zdravotně závadnou pitnou vodu.

Lékařské statistiky posledních dvaceti let ukazují, že aluminium v potravě zvyšuje výskyt Alzheimerovy choroby. Chlor a jeho sloučeniny způsobují rakovinu jater a ledvin, hypertenzi, zvýšenou hladinu cholesterolu v krvi a zvýšené nebezpečí infarktu. Fluor zvyšuje výskyt rakoviny a způsobuje mutace a má dlouhodobé negativní účinky na imunitní systém a produkci enzymů v lidském organismu. Ostatní vyspělé země, jako Německo nebo Holandsko zrušily fluorizaci vody po 18 až 23 letech užívání, právě z výše uvedených důvodů.

Co nám tedy zbývá, nechceme-li pít tento chemický koktejl? Nabízí se nám dvě lehce přístupné možnosti. Buď si koupíme "bottled water" v supermarketu, odvezeme si několik litrů domů a postupně je budeme užívat. Nebo použijeme druhou možnost, pořídíme si filtry zařízení a budeme mít čistou vodu po ruce, kdykoliv otočíme kohoutkem, což je podstatně jednodušší a také levnější. Nebo třeba začneme za čas dopravovat zaručeně čistý led z Antarktidy, jak to chtěl kdysi zkusit Dick Smith. Řešení parlamentární cestou, zákony a potom také kvalitní úpravou vody existujícím dodavatelem se předem vylučuje, protože Austrálie je "broke" a nemůže si to dovolit.

Vážení čtenáři, zajímal by nás váš názor na tuto "vodní otázku", Zdá se vám lepší přístup "flaškový" či "filtrový"? Máte možná i jiné nápady a návrhy, jak toto dilema řešit. Pokud byste chtěli můžeme vám zajistit zapůjčení filtračního zařízení k testování. Redakce

NĚMCI JEN KROUTILI HLAVOU..

Menší šok zažili šéfové firmy Volkswagen, když darovali dvě vozidla do Československa - jedno ústavu tělesné postižených a druhé záchranné službě Slovákia. Tamní byrokrati totiž firmě Volkswagen okamžitě udělili za tato auta daň z obrátu. Němci se zřejmě v ekonomice nevyznají - nedokázali pochopit, proč mají platit peníze za to, že zadarmo věnovali dvě auta na humanitární účely. A tak auta odvezli zpátky do Německa s prohlášením, že CSFR tak lehkou už nic nedaruje.

Předpokládané rozdělení mandátů ve Federálním shromáždění.

strana	nyni	po volbách
ODS-KDS	17,1	26,
KDU-ČSL	3,3	5,4
DS-ODŮ	10,7	3,6
pravice celkem:	34,8	35,
včetně ODA		

KDH	6,4	4,7
OH	13,4	4,5
střed celkem:	28,8	9,2
včetně MKDH a nezávislých		

KSČM	8,3	8,1
HZDS	6,	18,3
ČSSL	3,7	9,
levice celkem:	36,4	55,8
včetně SKDH,SNS,SDL-SZNS,LSU,HSD.		

Předpokládané rozdělení mandátů v ČR, SNR, a Sněmovně národů FS

Česká republika v %

strana	ČNR	SN-Č
pravice	59,2	53,8
střed	8,5	7,8
levice	32,3	38,4

Ve Slovenské republice v %

strana	SNR	SN-S
pravice	8,7	
střed	11,2	
levice	80,1	

Delikátní causa

Prohlášení mluvčího federálního ministerstva vnitra M. Fendrycha, že trestní stíhání proti bývalým činitelům, kteří ve dnech 20. a 21. 8. 1968 souhlasili se vstupem vojsk Varšavské smlouvy a dopustili se tak velezrady, bylo pro promlčení nebo úmrtí zastaveno, vyvolala na politické scéně rozporuplné reakce. Někteří z jmenovaných (F.Barbirek, V. Břilak, M. Jakeš, J.Lenárt, Z.Mlynář, A Indra, V.Šalgovič atd), se ohradili vůči tomuto konstatování. Největší polemiky vyvolalo jméno profesora Zdeňka Mlynáře, jednoho z nejznámějších disidentů z období normalizace.

HOUBAŘSKÁ POVÍDKA

Jan Jirásek

Před jakýmkoliv vyprávěním je třeba být ve shodě s pánem lesů a hor, jako je doma Krakonoš, Rýbrcoula různí jejich pobočníci. Zde si vystačíme s Oberonem a Titánií jako králem a královnou místních skřítků v uměle vysázených borových lesích asi tři hodiny jízdy směrem na západ přes Modré hory, dobrých 200 kilometrů ze Sydney. To nejsou, prosím, žádné výmysly, ale zcela regulérní zeměpisné názvy na mapě. Oberon je pohledné městečko v libezné krajině, v jeho blízkosti říčka Titania Creek a vedle nich máme v oblasti i název Mozart. Kouzelnou flétnu, podle níž skřítkové a víly tančí na prosluněných mýtinách mezi kapradim a ostružinami, si dovedeme domyslet. Pokud ovšem právě neprší, o to zde v poloze kolem 1000 m nad mořem není nouze, ale za to jsou místní farmáři a my houbaři vděční.

Co se v mládí naučíš a čemu v mládí propadneš, toho se tak lehce nezbavíš ani v důstojném věku. Dnes tedy jde o tu závažnou chvíli, kdy skutečně rostou houby. I doma jsme tomu říkali expedice, kdy jsme po důkladných přípravách a úvahách vyráželi za trny pěšky do důvěrně známých míst na zcela jistá naleziště a vraceli se utáhaní a šťastní s pytlíky, které nemusely být ani plné. Houby doma není třeba popisovat, to by bylo nošení dříví do lesa, dnes nám jde o houby austrálské.

Volání borových lesů tu má podobně kouzlo a sílu jako doma, jinak zde ovšem voní eukalypty, v tu chvíli kolem velikonoce, kdy o zdejších podzimů přijdou vhodné deště do správně zahřáté půdy a podhoubí v úrodných lesích začne vydávat svou zeň. A když je vše, jak má být, zeň to skutečně je a nejde potom ani tak o hledání, jako sbírání. Žijeme zde ve velkém městě Sydney a expedice na houby znamená ujet za den kolem 400 kilometrů asi tak jakoby se z Hronova jelo na houby někam na Moravu. Odměnou za to je zpravidla bohatý úlovek.

Původní, uměle vysázené, nyní již poměrně zdomácnělé a zdivočelé boro-

vé lesy, převážně *pinus radiata*, jsou houbařským rájem pro nás a jiné evropské národnosti vyznávající tuto ušlechtilou a užitečnou zábavu. V původním austrálském buši o seriosní houby nezapadíte, všechny houby z lesa jsou pro Australany tak jako tak "toadstool", nebezpečné prašivky a uznávány jsou jen polní nebo uměle pěstované žampiony, které tu prodává každý zelinář. To je třeba přijímat s vyrovnaným klidem, alespoň nebudete a nevyplácíte se ani dávat austrálským přátelům vejslůžku z lovu, protože se to dá vykládat jako pokus o otrávení.

O co tedy při našem houbaření jde. Především a na místě daleko prvním jsou to ryzce, *Lactarius deliciosus*, na místě druhém a v menší porci klouzci obecní, *Suillus luteus* a spíše vzácně bedla vysoká, *Macrolepiota procera*. Z jedovatých je tu bohatě zastoupena muchomůrka červená, *Amanita muscaria* - a to je v naší krajině převládající sortiment. Jsou tu ovšem ledasjaké průhledné špičky na tenkých nožkách a bledé penízkové houbičky i esteticky krásné houby cozopasící na dřevě, ale tímto směrem náš jedlý houbařský zájem nevede. Terén je podle vlastní volby mírný po travnatém koberci až divoce srázný výmol na výmol a jsou i místa, která mají náběh na prales Boubín. Jak řečeno, rodilý Australan se ryzců a klouzků nedotkne jako vyloženého nebezpečí, až teprve v poslední době začínají Číňané prodávat ryzce v malém rozsahu na zeleninovém trhu. Není divu, podle sušených hub v Chinatown se dal snadno tušit rozsah jejich houbařské kultury. Vzhůru tedy v tento požehnaný čas do objetí Titanie v království Oberon, kde v hlubokých lesích tančí víly a skřítkové, skáčou klokani a rostou houby. V jejich společnosti se podává jako osvěžení ryzec smažený na ohničku a čaj vařený v "billy". Na závěr se sluší poděkovat místním pohádkovým bytostem za přízeň na tento bohatý den při vědomí, že slavnost nekončí a rok za rokem se vrací.

Inženýr Zikmund, I presume? Jan Plavec

Přikrčen za křovím napjatě vyčkávám. Kov pušky mi chladí dlaň. Cvakám zubami. Polovina května v Tasmánii, to už je tu zima - jak na Sibíři a já mám na sobě jen lehký "safari" kabátek a na hlavě tropickou přílbu. Vydřím to ale. Tu radost mu udělám. Čekám zde na slavného cestovatele, na kolegu, který na rozdíl ode mne své vozidlo dostal z mnohých bažin a nástrah a vrátil se domů. Přeslapuji v trávě těžce orosené údolním vlhkem... brr. Do kelu se safari!

Na silnici zastavilo auto. Bouchly dveře a ozvala se melodie slovanského jazyka. "Hergot kde to je, já nic nevidím, taďy je jen houští!" (po telefonu se nedalo dobře vysvětlit, kde ho rozhrnout, aby se k nám dostali - já se už dávno rozloučil se světem.) Tetelím se radostí a pýchou. I tak slavný cestovatel shledává porosty jižní Tasmánie neproniknutelné! To se ví! My zde o ně dbáme. Kdepak jinde dnes spatříš zachovalý prales! A to nemluví o své zahradě!! Co teprve pověstný "horizontal scrub" tasmánského vnitrozemí - smrtelná to past nevědomých turistů!

Pár nadávek a šplouchání v příkopu a houštinou se prodírá postava ohnutá pod tíží nákladu na ramenou. (Snad ne dary domorodcům? No to je ale hezký zvyk! Srdce mi poskočilo radostí.)

Vynořuji se rychle. Postava ztuhla překvapením. Zírá na pušku. (Je to jen vzduchovka - v Austrálii ale jeden nikdy neví!) Nenese dary, je to kamera. A vypadá poměrně zechovaly na tu historii, která z něho číší. Ve vousaté tváři lovce divé zvěře však vidím mírné obavy. "Miroslave!" volám vesele "... to nic, to je jen sranda, není to nabité". Ulevilo se mu zřejmě. "Já jsem Jirka" zachroptěl pod kamerou stále ještě trochu nejistě, ale s profesionální chladnokrevností začíná filmovat. Teď jsem já znejistěl. "Jak to Jirka? Já myslel, že měl přijet Zikmund, ne Hanzelka!" "To je v pořádku, já jsem Jiří Vrožina, já to filmuju. Zikmund jde za mnou." Křoví se opět rozevřelo a objevila se další osoba. Pečlivě si urovnává pocuchanou stříbrobílou hřivu. Ano, vzpomínám si dobře, jeden z

nich měl přece bujnou kštici. Idol mého dětství je zde! "Pane Zikmunde!! Mírku!" volám nevěřičně. "Neblázni, já jsem Zdeněk, z Hobartu, Houdek - copak si mě nepamatuješ? Já jsem je sem přivez. Zikmund jde za mnou." Stojím zmaten v přílbě, s puškou v ruce - trochu se mi začíná rozostřovat zrak, ale konečně jsem ho spatřil. Vyjel Tatraplánem, vrátil se v Mercedesu, ale věk ho nepoznamenal. Tělo přímé, hlava vzhůru, ostrý pohled jak inspektora z daňového úřadu. Nikdo by netušil co tenhle člověk v minulosti rozfofoval peněz, pneumatik a pasů - a ještě pokračuje! Nikdy jsem ho před tím sice nepotkal, ale cítím, že jsme dávní přátelé, dokonce se obávám, že jsem ho větkem trochu dohnal, ač jsem tenkrát u rádia poslouchal jeho reportáže z Kordilíer jako kluk. A jako kluk jsem teď také vzrušen. "Miroslave!! Hanzelko! ... promiňte... Zikmunde! vlastně Jiří! ... tedy inženýre..." začínám z toho všeho blbnout (kamera vesele vrní), v hlavě se mi začíná plést Jiří Suchý a Jiří Šlitr, Jiří Voslovec a Jan Werich (nebo Miroslav?), Jan Lucenburský a Jiřík z Poděbrad, Jiří Prokop a Jan Žižka... ti také cestovali! Sundávám tropickou přílbu a odkládám pušku - jenom to přidává na chaosu. Nějak to nevyšlo. Pan Zikmund se na mě ale dívá s úsměvem, asi jsem splnil jeho představu nejjihnějšího Čechoslováka na světě. Čtyřicátá třetí rovnoběžka jižní šířky - stejné jako v Argentině. Beru tedy harmoniku a pod tím obráceným půlměsícem jižní polokoule, v chladu podvečera květnového podzimu na břehu řeky Huon hraji pro pana Zikmunda (a Hanzelku) "Ayer Plante Yerba Buena...", tak jak uváděla jejich rozhlasové programy do Zborovského ulice ve Dvoře Králové nad Labem. Znáám ji od začátku do konce. Zpíval jsem ji v parku nad splavem Kacbachu, zpívám ji na molu ve Franklinu. Léta mě neumlčí. A ten film, co jsem si z těch jejich cestopisných reportáží po rádiu vyrobil mám také ještě v hlavě: Barevný, stereo i s vůněmi a s větrem ve vlasech. "Tak to bych nikdy nečekal, že tady, na samém konci světa v Austrálii uslyším Čechoslováka hrát argentinskou Yerbu Buenu mých dávných dobrodružství. Děkuji Jene." Mirkovi (je mu něco přes sedmdesát) září oči něčím, co snad jen hudba dokáže z člověka vydolovat.

"Ne, ne! Vám děkuji pana Zikmunde". Ta

pisnička mě už dlouho hřeje. Vždyť já nic jiného na harmoniku ani neumím - koupil jsem ji kvůli ní. Já jsem skromný člověk. Bude mi stačit do konce života. A díky také za ta slova, která jste pak nevezal zpět v tom osmašedesátém. To mi také bude stačit do konce života - Vašeho. Díky za něj. My dva tady vlastně ztělesnili básničku, kterou mám moc rád. Naučil jsem se ji už dávno - český kluk pod Krkonošemi si šeptal Longfellowa, ale až dnes jsem plně pochopil její smysl a krásu.

I shot an arrow into the air
It fell to earth, I knew not where.
For so swiftly it flew,
the sight couldn't follow it in its flight,
I breathed a song into the air
It fell to earth I knew not where
For who has sight so keen and strong,
that it could follow the flight of a song!
Long,
long afterwards in an oak,
I found the narrow still unbroke.
And the song -
from beginning to end,
I found again in the heart of a friend.

Kamera dozvučela, na řeku se sneslo šero, jen kopce září dalekým západem. Loučíme se: Tak nashledanou ve Zlíně pane Zikmunde a ještě jednou, mockrát děkuji. Červená stopka mizí v zatáčce. Cesty pokračují.

Nejosamělejší Čechoslovák na světě jde smutně dovnitř. Pěkně jsem tady ztvrdnul! Koukám na luk s toulcem opřený v rohu chodby... A kecám! Ten kluk ve mně ho koupil před pěti lety a ještě jsem z něj šíp nevy pustil. Skutečně, asi stárnu. Zase na druhou stranu - vždyť já si rád vystřelím z lidí. S představivostí jde všechno. Jo, jede se dál, prostě v jině tónině.

Odložil jsem dárek - podepsanou knížku, beru harmoniku a měním zmrzlou Bohemii v argentinskou pampou.

Krátce po své smrti se zesnulý zjeví vdově: "Jak se ti vede?" táže se bývalá manželka. "Výborně. Nebe a moře jsou modré, louky zelené..." "A co celý den děláš?" "Ráno se všichni společně nasnídáme, pak se milujeme, v poledne opět společně obědváme, pak se milujeme." "To jsou v nebi tak volné mravy?" přerušil ho vdova. "V jakém nebi? Já jsem přece králikem na Sicílii!"

KULTURA V KLUBU

Pondělí 7. ledna bude dlouho zaznamenáno v mysli diváků, kteří shlédli komponovaný pořad písniček a vyprávění s názvem "Už mi, lásko, není dvacet let", ve kterém účinkovali Jiří Zmožek, hudební skladatel a populární herečka Jiřina Bohdalová. Už sám název napovídá, že šlo skutečně o lyrický pořad, který měl vysokou uměleckou úroveň. Byla to dvojice umělců, kteří nikdy nezklamou diváka. Ve vyprodaném hledišti ZK Metra Blansko byli diváci nadmíru spokojeni, bylo to vidět i na jejich tvářích. V některých očích se zaleskla i slzička, když zpíval pan Zmožek. Pracovníci závodního klubu jsou opravdu rádi, že divák nebyl zklamán a odcházel s dobrým pocitem v duši.

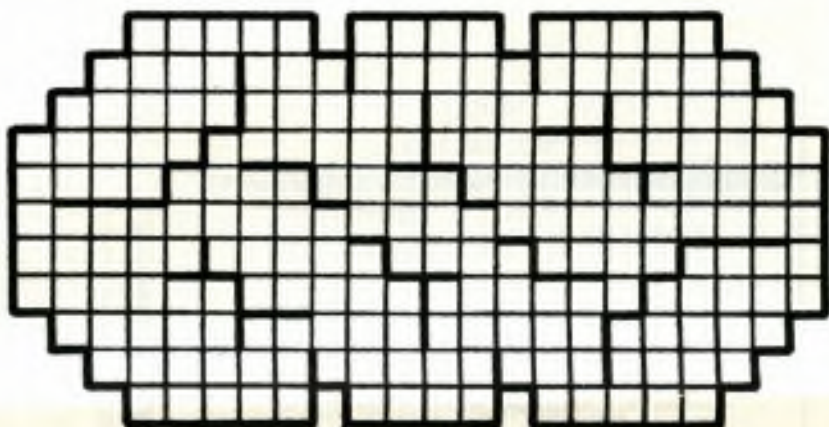
Když se paní Bohdalová a pan Zmožek loučili, přáli nám, abychom měli vždy tak milé a přitom vyspělé občanstvo. Přejmeme si i my, abychom se v našem kulturním zařízení mohli při podobných akcích setkávat častěji.

M. Trtilková
programová pracovnice

Uvedený článek vyšel v Okresních novinách v Blansku a je reakcí na pořad se kterým za námi přijíždí Jiřina Bohdalová a Jiří Zmožek. Jak se zdá, doma se líbí a tak věříme, že i my v Austrálii se budeme v jejich společnosti dobře bavit.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K

AFORISMUS

„Svými dobře míněnými radami sledujeme...“ (dokončení v tajence).

VODOROVNĚ: A. Tlapka; dětská stavebnice; klid. — B. Střela; český právník; strach; nepříjemná situace. — C. Laponec; mládě husy; chytat ryby; ostrov ve Středozemním moři. — D. Lesní savec; plochá dřívá lodice; spojka; zrušení objednávky. — E. Mužské jméno; slovenská řeka; osmiveslice; vězení (zastarale); lachtan (zoologicky). — F. Tajenka. — G. Výzvy; hořák; dutá míra; sportovní náčiní; amsterodamský fotbalový klub. — H. Autonomní kraj v Srbsku; sáním načerpat; uhlažené; kytý. — I. Světová strana; obluda; chemický prvek; cizí směnka. — J. Našlehaná do pěny; vjet; osobní zájmeno; feudálové. — K. Kuželka (slovensky); italský prozaik a esejista; paznehtník.

SVISLE: 1. Jiným způsobem. — 2. Znak české země; rozsáhlá epická báseň. — 3. Kruhy; nános šterku v korytě vodního toku. — 4. Hrbolík na kůži; lidský jedinec. — 5.

Sarmat; anglicky „seno“; výbava nevěsty (slovensky). — 6. Dub; nístě; slovensky „orel“. — 7. Pádová otázka; Otík; barvivo na vajíčka. — 8. Staroegyptské božstvo; jemnocit; skoba. — 9. Tuhle; listnatý strom. — 10. Ryby s načervenalým masem; tlačení. — 11. Tvrdé černé dřevo; římských „1045“; hádanky. — 12. Slavnostní šat; japonský paša; slovensky „hněv“. — 13. Ovocný nápoj; sportovci. — 14. Přední strana; značka dlaždiček. — 15. Indická úzková agentura; zebrák (v mariáši); urozená žena (vitalštině). — 16. Horníkovo pracoviště; kelce; krátký hřebík. — 17. Kamsi; tíha; SPZ okresu Teplice. — 18. Představený kláštera; možno; olej z mořských zvířat. — 19. Neploidná; mlínenec (zastarale). — 20. Mašina; véztí se. — 21. Město v Ghaně; křídlo (zoologicky). — 22. Drahokamy.

Pomůcka: Anum, Aton, hay, Levi, PTI.

UPOZORNĚNÍ

Pan M. Konvička ze Světové unie českoslovenkých exulantů v USA nám zaslal dotazník, který vydalo Československé sdružení v Kanadě. Jedná se o registraci občanů české a slovenské národnosti, kterým byl zabaven, vyvlastněn či znarodněn majetek, nebo kteří mají vůči Československu další pohledávky. Údajů z tohoto dotazníku bude použito v žádosti o vrácení a náhradu majetku Čechů a Slováků žijících v zahraničí. Po volbách se v ČSFR očekávají značné změny, takže projednávání mimosoudních nároků bude možná příznivější.

Máte-li zájem se této akce účastnit, zašlete do redakce ofrankovanou obálku s vaší adresou a dotazník vám bude poslán.

BETONOVÁNÍ

všeho druhu odborně vyhotoví

MIREK

(02) 622 1712

L. & G. PERGL*Česká Optická Firma*

57 Pelham Street

CARLTON VIC. 3053

tel: (03) 663 6242

CUISINE ART CATERING*Pty Ltd*

dodá

veškeré lahůdky, zeleninové i ovocné saláty,
obložené misky a další speciality

Přesné informace :

telefon: 525 3971

2 Kumulla Road, MIRANDA NSW 2228

Český lékař v Hervey Bay, Queensland.**Dr. Marcel Pflieger, M.D.**Praktický lékař, rovněž nabízí tradiční a
laserovou akupunkturu.

352 Esplanade, Hervey Bay - Qld 4655

telefon: (071) 281 288

Dr. JAN ROSA

odborný zubní lékař

Suite 8 - 560 Pennant Hills Road

WEST PENNANT HILLS

ordinuje : úterý - čtvrtek - sobota

tel. objednávky od pondělí do soboty

na čísle : 481 8878

L E O COMPUTERS

Nabízíme od "Notebook" až do "Tower 486/33"

Systémy pro úřad nebo doma, pro navrhování i výrobu

český & slovenský "wordprocessor" T602

včetně opravného a překladového slovníku

SKODEX INTERNATIONAL

Unit 3, 5-9 Hunter Street

PARRAMATTA, NSW 2150

Tel 891 3599

Fax 891 2058

LISACEK & CO

BARRISTERS & SOLICITORS

LEGAL ADVICE

1 st Floor, 69 a Grote Street

ADELAIDE S.A. 5000

Telephone : (08) 231 5909

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

Pty Limited

CAD/CAM

specialists

MICROSTATION, DRAFTeasy, SMARTCAM

7 Boonah Street

WENTWORTHVILLE

NSW 2145

Tel: (02) 636 1873

Fax: (02) 631 2024

Mobile: 018 288 477

ALL INTERNATIONAL OFFICE MACHINES Prodej a opravy nových i starších
"typewriters, photocopiers & faxes"

Dílna a obchod- 102 Percival Road

STANMORE, NSW 2048

Tel 5693 691 nebo 214 7402

Vladimír Bohdan

457 9443

Václav Novák

306 781

BONDI REMOVALS**FURNITURE REMOVALS****& STORAGE**

no job too small - no removal too large

LOCAL - COUNTRY

INTERSTATE - OVERSEAS

PHONE: 365 0993 FAX : 550 26 14

Hovoříme česky a slovensky.

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY měsíčník

Čechů, Moravanů a Slováků v Austrálii.

Vydává: HABER-PILOT Pty. Limited
7 Boonah Street,
WENTWORTHVILLE NSW 2145
Tel: (02) 636 1873 Fax: (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka: Jana Haberová

Redakční spolupracovníci: Karel Wendt
Marcela Čechová
Jaroslav Kovaříček

Aleš Nebeský

Miloš Ondrášek

Bořek Šindler

Jan Plavec

Karel Šindelář

Výtvarná spolupráce: Česta Borkert

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.
Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

INZERCE:

Nabízím
maximálně pro 4 osoby
10 min. Metrem od středu
Prahy,
US \$ 40.- za noc
Zajistím odvoz z letiště,
vyjíždky i mimo Prahu,
vstupenky do divadel a kina pod.Dr. Michaela Losová
Pod Strání 19
Praha 10, PSČ 100 00

tel: NSW (02) 974 5746

Protože se vracím domů
prodám pozemek (30 akrů)
na Sunshine Coast
Zcela oplocen, telefonní a
elektrická přípojka připravena
Zn. "Cena dle dohody"
tel. (02) 823 2205

Bohemia Travel nabízí:

duben - září
z Melbourne do Evropy
letenka od \$ 1.820.-
letenka -auto na 21 dní *
od \$ 2.2229.-
letenka - 2 dny hotel *
od \$ 1.990Výhodné ceny i z jiných míst
volejte: (03) 510 24 74
* cestují-li dvě osobySoukromá detektivní
agentura"Diskretnost"
nabízí své služby v ČSFRMáchova ul. 7, PŘEROV
tel: (0011 42 641) 52779**AVRO film**
video

ZAJISTÍ :

Video záznamy všeho druhu.
převod českých černobílých
kazet na barevný australský
systém (SECAM na PAL)
převádění rodinných
filmů na video12 Harrod Street
PROSPECT
NSW 2149 tel: (02) 621 7586**WORLD - WISE TRAVEL**
cestujte pohodlně a promyšleněVymyslíme pro vás nejvýhodnější
cestovní plán cesty kolem světa,
návštěvy doma, nebo cestu po Austrálii
Najdeme nejvýhodnější spojení,
zajistíme ekonomické, ale kvalitní
ubytování při mezi přistání v Singapu-
ru, Bangkoku či kdekoli jinde na
světě.254 Blackburn Road
Syndal 3149 FAX: (03) 803 8730
tel. (03) 803 9037, 802 9066Architekt
HENRY ROSSLER
F. R. A. I. A.222 Edgecliff Rd.
WOOLLAHRA, NSW 2025
Tel: 387 2257
Fax: 387 2913Plány na council, stavební dohled,
všechny druhy staveb,
přestavby, nové domy, home units,
továrny, commercial, nemocnice.**DIVER'S MECCA**Všechno pro potápěče
O DOVOLENÉ V QUEENSLANDU
se naučte potápět na HERVEY BAY.
Ideální podmínky:

- teplá voda
-
- potopené lodě
-
- korály
-
- spousta ryb

Instruktor: Vladimír Novák
tel: 071-25 1626 fax: 071-25 1833
472 ESPLANADE,
HERVEY BAY - OLD, 4655Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P. Code _____ Tel. _____

Vystříhnete a odešlete s poplatkem na
HABER PILOT PRODUCTION
7 BOONAH STREET
WENTWORTHVILLE 2145Předplatné - zaškrtněte
První polovina 1992 .....
Celý rok 1992 ..... \$15.60
 \$31.20

**CESTUJTE S NÁMI
DO CELÉHO SVĚTA**

**BOHEMIA
TRAVEL**

1st Floor, 188 Commercial Road, Prahran 3181

Ph. (03) 510 2474, (03) 510 2482

A.H. (03) 878 8984 Fax (03) 510 2482

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

Vaše cesty do celého světa, návštěvy z Československa,
cesty kolem světa, ubytování, půjčování aut,
EURORAIL- vlakem po Evropě, pojištění, cesty lodí,
cestování po Australii a další.

PODPORUJTE

ODEBÍREJTE

ČTĚTE

**AUSTRALSKÉ
LISTY**

JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

**AIRBUS
A 310-300**

CSA

CZECHOSLOVAK

AIRLINES

FLY OK

FLY CSA

POHODLNÁ CESTA DO PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM

SE SINGAPOREM A BANGKOKEM

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

CZECHOSLOVAK AIRLINES

Suite 808 Australia Square Tower

George Street, SYDNEY

Tel. 247 6196

CONTACT

P·R·I·N·T·I·N·G

A.C.N. 002 887 238

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
A DALŠÍ

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

Superior Performance At An Affordable Price